

3. ZASIĘG PRZESTRZENNY OBSZARU REWITALIZACJI.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Obszar zdegradowany to natomiast przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Szczególne znaczenie odgrywać będzie obszar rewitalizacji – „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, (...) na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację”. Nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Prezentowana w niniejszym rozdziale diagnoza stanowi wypadkową zaleceń wskazanych zarówno w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 roku poz. 1777) i "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020" Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 r. (MliR/H 2014- 2020/20(01)/07/2015).

Zgodnie z przytoczonymi wyżej dokumentami diagnoza opierać powinna się na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim zjawiska i problemy społeczne na danym terenie. Uwzględniając zalecenia, że obszar wymagający wsparcia stanowi jednostkę charakteryzującą się kumulacją negatywnych zjawisk i procesów oraz stanowi szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego, dokonano analizy podstawowych obszarów funkcjonowania miasta.

3.1. Metodologia wyznaczenia zasięgu przestrzennego obszaru rewitalizacji.

Dla potrzeb budowy „Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Prudnik do roku 2023” przeprowadzono diagnozę stanu miasta Prudnik w wybranych zagadnieniach istotnych z punktu widzenia zdiagnozowania zjawisk kryzysowych (występujących w szczególności w sferze społecznej) charakterystycznych dla obszarów zdegradowanych.

Natomiast dla potrzeb wyznaczenia obszaru zdegradowanego określono listę potencjalnych wskaźników zgodnych z zapisami tak Ustawy o rewitalizacji jak i Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

"Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020" Ministra Infrastruktury i Rozwoju" w sposób szczególny podkreślają konieczność zagwarantowania komplementarności m.in. przestrzennej, problemowej, międzyokresowej (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007- 2013) co w odniesieniu do miasta Prudnika, oznacza komplementarność w co najmniej w/w trzech wymiarach komplementarności z obszarami, które były przedmiotem czterech zrealizowanych już etapów rewitalizacji infrastruktury śródmieścia Prudnika obejmujących ulice:

- etap „O” : Rynek, Zamkowa, Klasztorna, Piastowska, Plac Wolności,
- etap I : Tkacka, Sobieskiego, Batorego,
- etap II : Plac Zamkowy, K. Jadwigi, Damrota,
- etap III : Jagiellońska, Ratuszowa, Kościelna, Ciasna, Łukowa, Poczтовая, Stara, Pod Bramami, Krótka, Wąska, Plac Szarych Szeregów, Plac Farny.

Mając na względzie powyższe uwarunkowania analizie wskaźnikowej poddano dwa potencjalne obszary zdegradowane miasta a mianowicie:

- ✓ obszar nr 1, którego granice zewnętrzne wyznaczają ulice: Dąbrowskiego, Strzelecka, Grunwaldzka, Kościuszki (wraz z ulicami znajdującymi się wewnątrz obszaru tj: Legionów, Włoska, Żołnierska, Słowiańska i Legnicka) oraz
- ✓ obszar nr 2, którego granice zewnętrzne wyznaczają ulice: Armii Krajowej, Gimnazjalna, Mickiewicza, Szkolna, Młyńska (wraz z ulicą Traugutta znajdującą się wewnątrz obszaru).

Dla w/w dwóch potencjalnych obszarów zdegradowanych pozyskano informacje statystyczne dostępne w zasobach Urzędu Miejskiego, jak również specjalnie w tym celu wygenerowane przez instytucje zewnętrzne: Powiatowy Urząd Pracy w Prudniku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku, Komendę Powiatową Policji w Prudniku.

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem możliwości stworzenia listy porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej zmiennej do jednostki obwodu.

Weryfikacja wskaźników objęła następujące elementy:

- ✓ poprawność metodologiczną - wskaźnik powinien opisywać w sposób czytelny i przejrzysty dany problem, powinien być łatwo weryfikowalny, powinien również różnicować przestrzeń miasta i być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi.
- ✓ poprawność przestrzenną - wskaźnik powinien zostać odniesiony do jednostki mniejszej niż miasto, w tym przypadku do potencjalnego zdegradowanego obszaru.

Pozyskane dane statystyczne dotyczyły:

- liczby ludności (stan na: 31.12.2013 r., 31.12.2014 r., 31.12.2015r.),
- liczby osób korzystających z pomocy społecznej (stan na: 31.12.2013 r.,31.12.2014 r.,31.12.2015r.),
- liczby osób bezrobotnych (stan na: 31.12.2013 r.,31.12.2014 r.,31.12.2015r.),
- liczby osób długotrwale bezrobotnych (stan na: 31.12.2013 r.,31.12.2014 r.,31.12.2015r.),
- liczby odnotowanych przestępstw i czynów karalnych (stan na: 31.12.2013 r.,31.12.2014r., 31.12.2015r.),
- liczby przestępstw i czynów karalnych popełnionych przez osoby nieletnie (w 2013 r., 2014r., 2015r.),
- liczby osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu (w 2013 r., 2014r., 2015r.),
- liczby postępowań procedury Niebieska Karta (w 2013 r., 2014r., 2015r.),
- liczby wydanych kart do głosowania w wyborach parlamentarnych 25.10.2015 r.,
- liczby osób uprawnionych do głosowania w wyborach parlamentarnych 25.10.2015 r.

W oparciu o pozyskane powyższe dane przeprowadzono analizę sytuacji społecznej w Prudniku w oparciu o wartości następujących wskaźników:

- liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 ludności,
- udział długotrwale bezrobotnych wśród wszystkich bezrobotnych,
- liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi, i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1 000 mieszkańców obszaru,

- liczba przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie na 1 000 osób nieletnich,
- frekwencja w wyborach parlamentarnych (25 październik 2015r),
- liczba postępowań procedury Niebieska Karta na 1000 mieszkańców,
- liczba zgłoszonych osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu na 1000 mieszkańców.

Analiza wskaźnikowa przeprowadzona została dla jednostek analitycznych, którymi są poszczególne ulice w mieście wchodzące w skład dwóch potencjalnie zdegradowanych obszarów miasta. Wykorzystana została metoda standaryzacji, której poszczególne etapy to:

- krok 1 - zebranie bezwzględnych danych liczbowych dla trzech wskaźników w odniesieniu do porównywanych obszarów (ulic) tj wskaźnik **W1** dotyczący wsparcia związany z udzielaną pomocą społeczną, wskaźnik **W2** dotyczący problemu bezrobocia długotrwałego oraz wskaźnik **W3** dotyczący liczby mieszkańców podejrzanych o nadużywanie alkoholu;

- krok 2 - przyporządkowanie wszystkim obszarom (ulicom) liczby mieszkańców;

- krok 3 - odniesienie nominalnej wartości wskaźnika do liczby mieszkańców;

- krok 4 - obliczenie średniej arytmetycznej dla ujednoliconych wskaźników (dla obszaru całego miasta);

- krok 5 - obliczenie odchylenia standardowego dla poszczególnych wskaźników (dla całego miasta);

- krok 6 - standaryzacja wskaźników (w celu umożliwienia sumowania danych, wskaźniki podlegają standaryzacji; polega to na odjęciu od wartości wskaźnika dla danej ulicy średniej wartości dla całego miasta i podzieleniu przez odchylenie standardowe dla całego miasta; w wyniku tej procedury wszystkie wystandaryzowane wskaźniki mają rozkład charakteryzujący się jednakową średnią - zero, i odchyleniem standardowym - jeden, co umożliwia ich logiczną interpretację i uprawnia do dodawania; wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla całego miasta, i mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne; przejście odchylenia od średniej do wartości dodatniej wskazuje, które ulice odznaczają się wskaźnikiem degradacji wyższym od średniej dla całego miasta; z kolei wartości ujemne odchylenia ukazują ulice o najlepszej sytuacji społecznej, w których negatywne zjawiska społeczne w porównaniu ze średnią dla całego miasta odznaczają się mniejszym natężeniem;

- krok 7 - obliczenie sumarycznego wskaźnika degradacji - zsumowanie wystandaryzowanych wskaźników dla poszczególnych ulic;

- krok 8 - interpretacja wyników - hierarchizacja ulic w oparciu o sumaryczny wskaźnik degradacji.

W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych konieczne było wskazanie terenów, na których analizowane wskaźniki przyjmują mniej korzystne wartości niż w pozostałych częściach miasta. Przeprowadzono analizę wskaźnikową w oparciu o metodę standaryzacji w celu określenia natężenia negatywnych zjawisk społecznych. Metoda ta pozwala zhierarchizować ulice znajdujące się na badanym obszarze według stopnia degradacji. Dla każdej z ulic wyznaczono wartości wystandaryzowanych wskaźników, które informują o wielkości odchylenia od normy. Wskaźniki te mogą przyjmować wartości dodatnie (wówczas wskaźnik degradacji dla danej ulicy jest wyższy od średniej dla całego miasta) lub ujemne (wtedy wskaźnik degradacji dla danej ulicy jest niższy niż średnia dla całego miasta).

Następnie po wyznaczeniu wartości wystandaryzowanych wskaźników zsumowano je w celu określenia wartości sumarycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych ulic.

Wysoka wartość sumarycznego wskaźnika degradacji wskazuje na sytuację kryzysową.

W poniższych trzech tabelach zaprezentowano ulice, na których stwierdzono złą i dobrą sytuację ze względu na stopień degradacji w latach 2013-2015.

Tabela 61: Tabelaryczna interpretacja wskaźników degradacji w 2013 r.

Nazwa ulicy	Wskaźniki standaryzowane			Sumaryczny wskaźnik degradacji
	W _{s1}	W _{s2}	W _{s3}	W _{ss}
Dąbrowskiego	-1,30	-1,54	-0,54	-3,38
Strzelecka	-1,15	-1,51	-0,54	-3,20
Grunwaldzka	-0,67	-0,07	-0,54	-1,90
Legionów	1,87	0,85	-0,54	2,18
Włoska	0,94	0,70	-0,54	1,10
Słowiańska	-0,54	-0,95	-0,54	-2,03
Legnicka	-0,47	-0,89	-0,54	-1,90
Armii Krajowej	1,03	0,60	2,19	3,82
Mickiewicza	-1,11	0,37	-0,54	-1,28
Młyńska	0,71	0,84	2,04	3,59
Szkolna	0,91	1,49	-0,54	1,86
Traugutta	-0,22	0,72	0,65	1,14

Wartość min.	-1,3	-1,54	-0,54	-3,38
Wartość maks.	1,87	1,49	2,19	3,82
Przedział "sytuacja zła"	0-1	0- 0,7	0-1	0-1,5
Przedział "sytuacja dobra"	(-0,5) - 0	(-0,7) - 0	(-0,5) - 0	(-1,5) - 0

	sytuacja bardzo zła
	sytuacja zła
	sytuacja dobra
	sytuacja bardzo dobra

Tabela 62: Tabelaryczna interpretacja wskaźników degradacji w 2014 r.

Nazwa ulicy	Wskaźniki standaryzowane			Sumaryczny wskaźnik degradacji
	W _{s1}	W _{s2}	W _{s3}	W _{ss}
Dąbrowskiego	-1,09	-1,23	-0,67	-2,99
Strzelecka	-1,17	-1,88	1,16	-1,89
Grunwaldzka	-0,70	-0,49	-0,67	-1,86
Legionów	-0,18	0,50	-0,67	-0,35
Włoska	2,11	0,74	-0,67	2,19
Słowiańska	-0,91	-0,79	-0,67	-2,37
Legnicka	-0,40	-0,77	-0,67	-1,83
Armii Krajowej	0,87	0,60	1,56	3,03
Mickiewicza	-0,06	-0,03	-0,67	-1,30
Młyńska	0,90	0,68	2,11	3,69
Szkolna	1,23	1,71	0,50	3,43
Traugutta	-0,05	0,97	-0,67	0,26

Wartość min.	-1,17	-1,88	-0,67	-2,99
Wartość maks.	2,11	1,71	2,11	3,69
Przedział "sytuacja zła"	0-1	0-0,8	0-1	0-1,5
Przedział "sytuacja dobra"	(-0,5) - 0	(-0,9) - 0	(-0,5) - 0	(-1,5) - 0

	sytuacja bardzo zła
	sytuacja zła
	sytuacja dobra
	sytuacja bardzo dobra

Tabela 63: Tabela tablicowa interpretacja wskaźników degradacji w 2015 r.

Nazwa ulicy	Wskaźniki standaryzowane			Sumaryczny wskaźnik degradacji
	W _{s1}	W _{s2}	W _{s3}	W _{ss}
Dąbrowskiego	-0,82	-1,03	-0,61	-2,47
Strzelecka	-1,38	-1,87	-0,61	-3,87
Grunwaldzka	-0,83	-0,47	0,95	-0,35
Legionów	-0,04	1,18	-0,61	0,53
Włoska	0,79	1,33	-0,61	1,51
Słowiańska	-1,05	-0,53	-0,61	-2,19
Legnicka	-0,34	-0,48	-0,61	-1,43
Armii Krajowej	1,09	-0,24	0,71	1,56
Mickiewicza	-0,58	-0,75	-0,61	-1,94
Młyńska	1,37	1,07	2,71	5,15
Szkolna	1,86	1,21	-0,61	2,45
Traugutta	-0,07	0,59	0,52	1,04

Wartość min.	-1,38	-1,87	-0,61	-3,87
Wartość maks.	1,86	1,33	2,71	5,15
Przedział "sytuacja zła"	0-1	0-0,8	0-1	0-2,5
Przedział "sytuacja dobra"	(-0,5)-0	(-0,9)-0	(-0,5)-0	(-1,5)-0

	sytuacja bardzo zła
	sytuacja zła
	sytuacja dobra
	sytuacja bardzo dobra

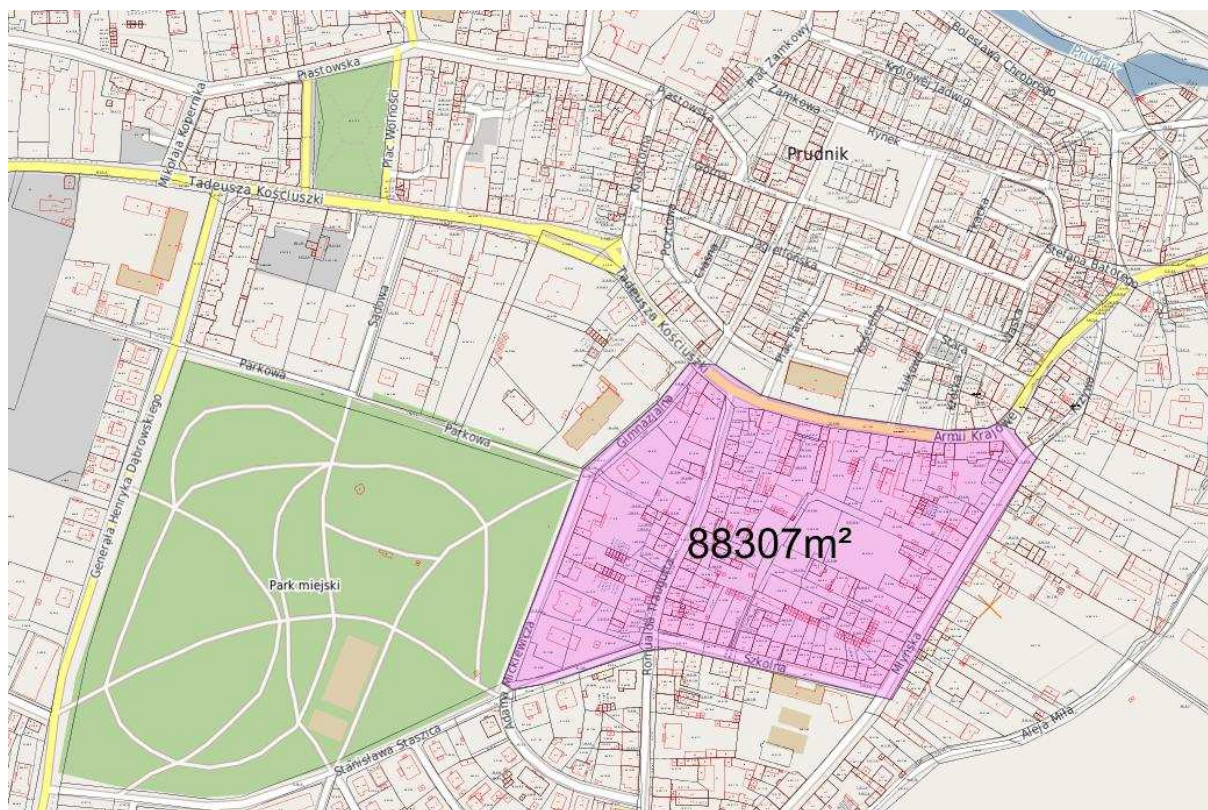
Na podstawie przeprowadzonej analizy wyodrębniono jeden obszar - obszar nr 2 odznaczający się największym nasileniem niekorzystnych zjawisk społecznych w latach 2013-2015.

Z uwagi na fakt, iż obszar rewitalizacji musi charakteryzować się spójnością urbanistyczną, na wskazanym obszarze rewitalizacji mogą znajdować się także te ulice, na których nie zdiagnozowano zjawisk negatywnych, jednak wokół nich dominują zjawiska, które bezpośrednio lub pośrednio negatywnie wpływają na te ulice.

Poniżej zaprezentowano wykaz ulic wchodzących w skład wybranego obszaru rewitalizacji.

Wykaz ulic wchodzących w skład wybranego obszaru

- Armii Krajowej
- Gimnazjalna
- Mickiewicza
- Młyńska
- Szkolna
- Traugutta.

Celem potwierdzenia zasadności wyboru obszaru rewitalizacji przeprowadzona została również poniższa analiza wskaźnikowa dla wskazanego obszaru.

Sytuację kryzysową potwierdza zdiagnozowanie mniej korzystnych wartości wskaźników w przypadku co najmniej 3 kryteriów w porównaniu z ich średnią dla całego miasta. Zestawienie danych wyjściowych, pozyskanych w celu przeprowadzenia analizy wskaźnikowej dla miasta oraz badanego obszaru zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 64: Dane wyjściowe do analizy

Wyszczególnienie	Obszar badany (Stan na 31.12.2013r.)	Miasto Prudnik (Stan na 31.12.2013r.)	Obszar badany (Stan na 31.12.2014r.)	Miasto Prudnik (Stan na 31.12.2014r.)	Obszar badany (Stan na 31.12.2015r.)	Miasto Prudnik (Stan na 31.12.2015r.)
Liczba ludności	2 749	21 157	2 694	20 923	2 618	20 619
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	184	1168	189	1155	176	1086
Ogólna liczba bezrobotnych	360	1787	302	1508	234	1241
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	266	1043	214	954	153	774
Liczba stwierdzonych przestępstw	72	814	62	793	66	740
Liczba czynów karalnych popełnionych przez osoby nieletnie	6	23	2	10	0	7
Liczba zgłoszonych osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu	6	39	10	52	6	33
Liczba postępowań procedury Niebieska Karta	8	51	3	31	12	49

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku, Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku, Komendy Powiatowej Policji w Prudniku.

Na podstawie danych zawartych w tabeli przeprowadzono analizę wskaźnikową dla obszaru rewitalizacji jak i dla terenu całego miasta. Sytuacja kryzysowa zostaje potwierdzona, gdy wartość badanego wskaźnika jest mniej korzystna niż średnia wartość dla miasta Prudnik. Wyniki przeprowadzonej analizy wskaźnikowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 65: Wyniki analizy dla obszaru rewitalizacji

Wskaźnik	Obszar badany (Stan na 31.12.2013r.)	Miasto Prudnik (Stan na 31.12.2013r.)	Obszar badany (Stan na 31.12.2014r.)	Miasto Prudnik (Stan na 31.12.2014r.)	Obszar badany (Stan na 31.12.2015r.)	Miasto Prudnik (Stan na 31.12.2015r.)	Potwierdzona sytuacja kryzysowa TAK/NIE
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	66,9	55,2	70,2	55,2	67,2	52,7	TAK
Udział długotrwale bezrobotnych wśród ogólnej liczby bezrobotnych	73,89	58,37	70,86	63,26	65,38	62,37	TAK
Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych w tym czyny karalne nieletnich na 1 000 mieszkańców obszaru	26,2	38,5	23	37,9	25,2	35,9	NIE
Udział nieletnich wśród ogólnej liczby stwierdzonych przestępstw	8,33	2,83	3,23	1,26	0	0,95	TAK
Liczba zgłoszonych osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu na 1 tys. ludności	2,2	1,8	3,7	2,5	2,3	1,6	TAK
Liczba postępowań procedury Niebieska Karta na 1000 ludności	2,9	2,4	1,1	1,5	4,6	2,4	TAK

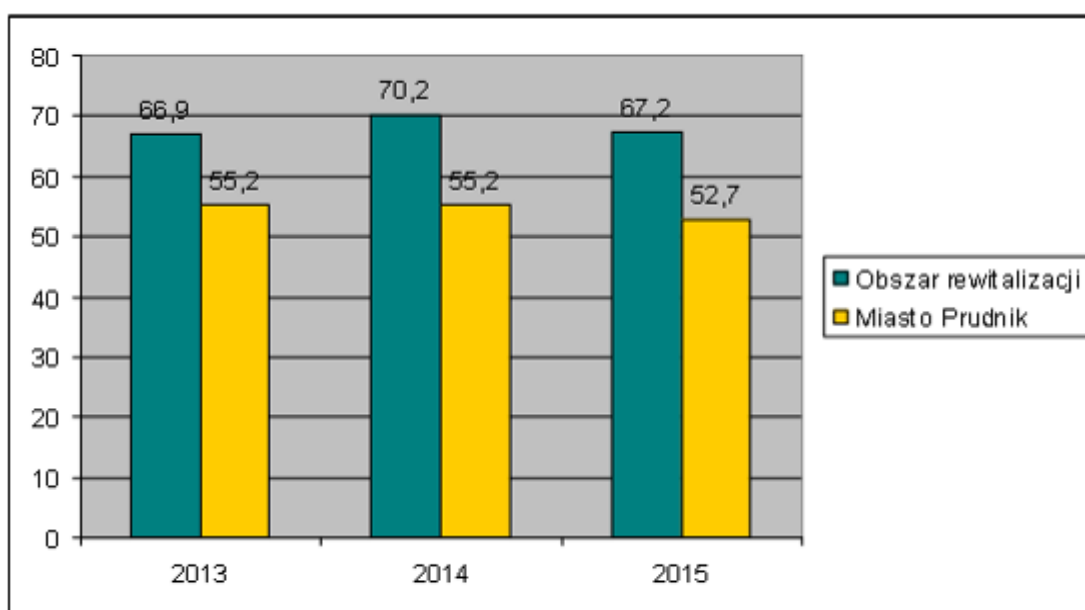
Opracowanie własne.

3.1.1. Wskaźniki społeczne.

3.1.1.1. Ubóstwo.

Wartość wskaźnika liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej jest wyższa na wyznaczonym obszarze w trzech analizowanych latach 2013 (66,9), 2014 (70,2), 2015 (67,2) niż średnia dla całego miasta w poszczególnych latach 2013 (55,2), 2014 (55,2) i 2015 (52,7) (Rysunek 1). Ubóstwo prowadzi do niemożności zaspokojenia podstawowych potrzeb takich jak: zapewnienie wyżywienia, mieszkania, ubrania, opieki zdrowotnej, zdobycia odpowiedniego wykształcenia czy uczestnictwa w kulturze. Jest to zjawisko powszechne i niebezpieczne, gdyż prowadzi do ciągłego zwiększania dystansu pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi. To z kolei niejednokrotnie powoduje szerzenie się przestępczości i innych zjawisk patologicznych.

Wykres 27: Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 ludności

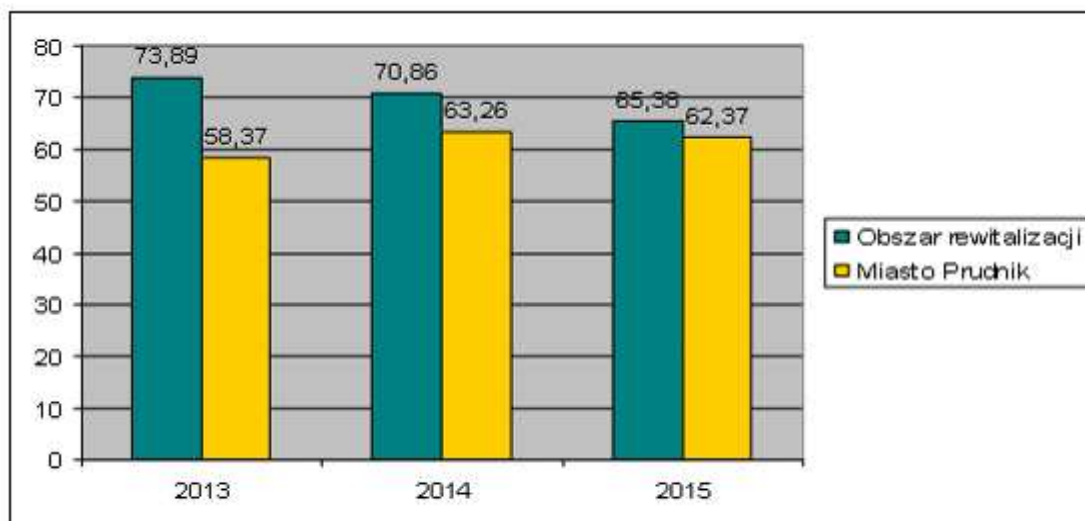

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku..

3.1.1.2. Bezrobocie.

Odsetek osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym jest również wyższy na wyznaczonym obszarze niż na terenie całego miasta (Rysunek 2). Wskaźnik ten tym samym pozwala na uznanie obszaru za zdegradowany. Bezrobocie, zwłaszcza długotrwale, wpływa na wiele sfer życia: ekonomiczną, społeczną, socjologiczną oraz psychologiczną. Długotrwały okres pozostawania bez pracy wpływa negatywnie zarówno na samego bezrobotnego jak i na jego rodzinę. Coraz niższe poczucie własnej wartości i pozycji społecznej powodują, że stopniowo pojawia się poczucie odrzucenia przez społeczeństwo, pogłębia się izolacja. Rodzina taka jest specyficznie postrzegana przez pozostałą część ludności. Często dzieci wychowywane w takim środowisku dziedziczą wyuczoną bezradność i niezaradność licząc na pomoc ze strony opieki społecznej.

Wykres 28: Udział długotrwale bezrobotnych wśród ogólnej liczby bezrobotnych

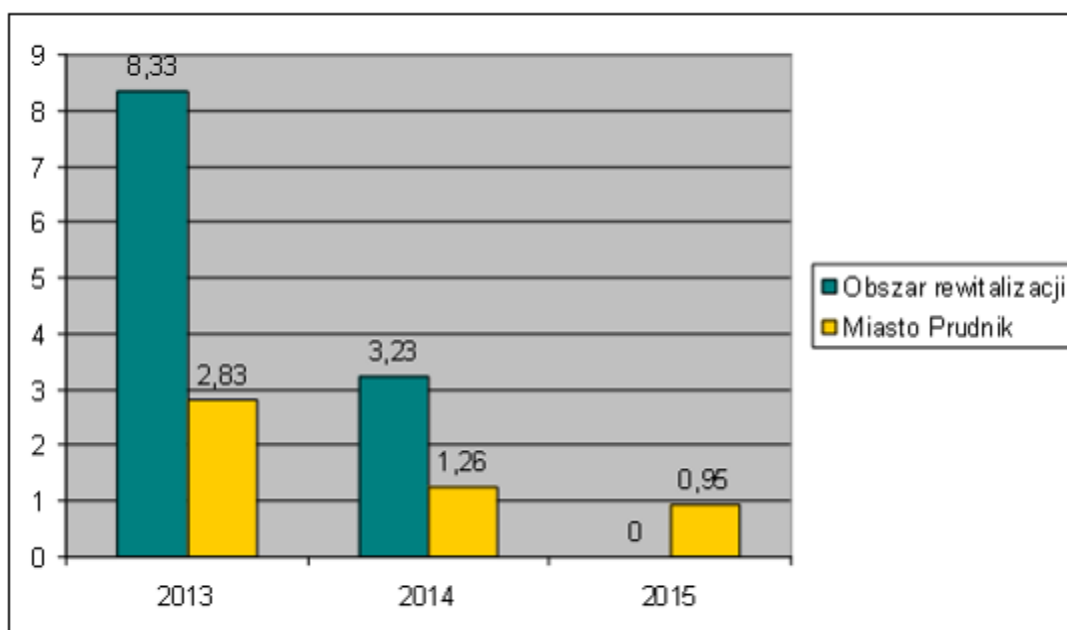

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku..

3.1.1.3. Przestępczość nieletnich.

Wysokie wartości wskaźników dotyczących liczby popełnianych przestępstw i wykroczeń popełnianych przez osoby nieletnie świadczą o wysokim poziomie przestępczości na danym terenie (Rysunek 3). Jak już wspomniano ubóstwo będąca często następstwem bezrobocia prowadzi do wzrostu zachowań patologicznych. Wysoki poziom przestępczości nieletnich obniża jakość życia lokalnej społeczności poprzez zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa, co prowadzi do ograniczania aktywności społecznej i gospodarczej, a to z kolei powoduje spowolnienie wzrostu gospodarczego danego obszaru.

Wykres 29: Udział nieletnich wśród ogólnej liczby stwierdzonych przestępstw.

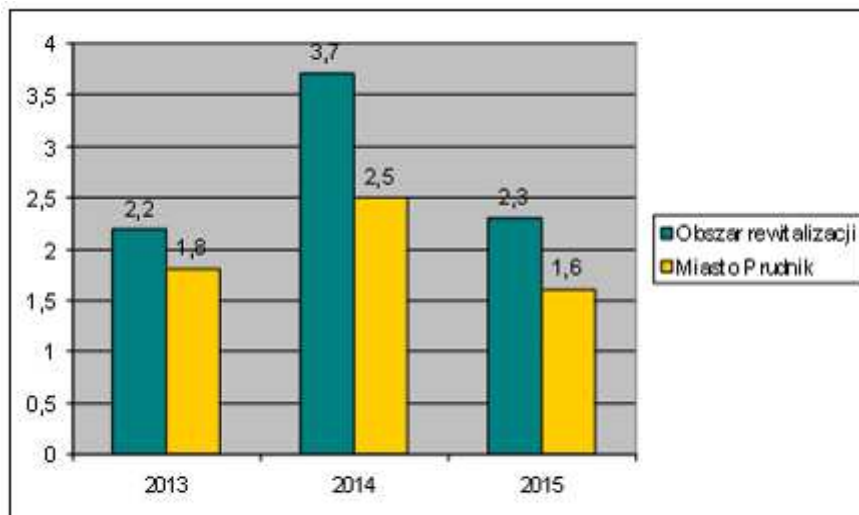

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Prudniku.

3.1.1.4. Przemoc w rodzinie oraz problem alkoholizmu.

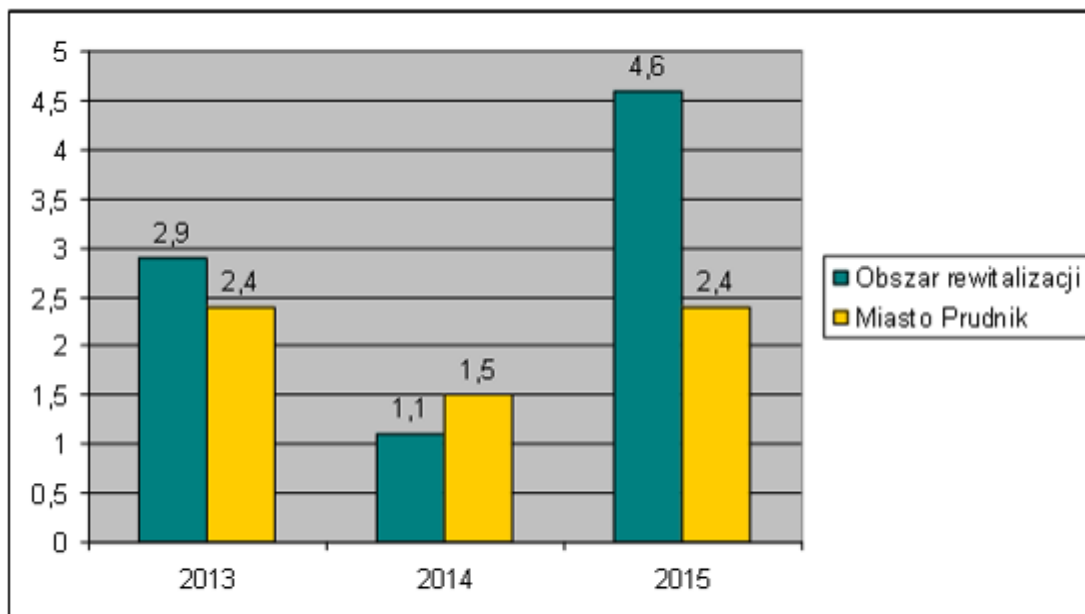
Kolejne dwa wskaźniki potwierdzające sytuację kryzysową na wyznaczonym obszarze świadczą o występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie, widoczne w znacznej liczbie Niebieskich Kart oraz o występowaniu zjawiska alkoholizmu i spożywania alkoholu widoczne w liczbie osób wzywanych na posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (wykres 30 i 31)

Wykres 30: Liczba zgłoszonych osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu na 1000 ludności

Źródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wykres 31: Liczba postępowań procedury Niebieska Karta na 1000 ludności

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku..

3.1.1.5. Uczestnictwo w życiu publicznym.

Do analizy wybranego obszaru przyjęto również wskaźnik dot. frekwencji w wyborach parlamentarnych w dniu 25.10.2015r. w obwodach, w którego granicach zawierają się badane ulice:

Tabela 66: Wskaźnik udziału w życiu publicznym.

Wskaźnik	Obwód Nr 2 (A.Krajowej)	Obwód Nr 9 (Traugutta, Mickiewicza)	Obwód Nr 10 (Młyńska, Szkolna)	Gmina Prudnik	Potwierdzona sytuacja kryzysowa TAK/NIE
Frekwencja w wyborach parlamentarnych w dniu 25.10.2015r.	36,06	39,45	35,98	47,16	TAK

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Prudniku.

Zgodnie z powyższymi danymi na badanym obszarze zanotowano niższą frekwencję niż w całej gminie. Taka sytuacja świadczy o niskim poziomie uczestnictwa obywateli w życiu publicznym oraz braku świadomości politycznej lokalnego społeczeństwa.

Udział w wyborach to nie tylko prawo, ale też obywatelski obowiązek zapewniający legitymizację elit politycznych - państwowych i lokalnych. Niska frekwencja wyborcza dowodzi, że lokalna społeczność nie jest aktywna w życiu politycznym.

Rozluźnienie wewnętrznych więzi społecznych i brak poczucia wspólnoty lokalnej sprzyja marginalizowaniu grup społecznych w gorszym położeniu i wykluczaniu ich z nurtu życia społecznego miasta.

3.1.2. Wskaźnik techniczno – środowiskowy.

3.1.2.1. Stan techniczny budynków.

Wśród grupy zjawisk negatywnych Wytyczne Ministerstwa wyodrębiają także sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkalnym, oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Przeanalizowano kwestię związaną z istniejącą infrastrukturą komunalną i jej potencjalnym negatywnym wpływem na środowisko. Koncentracja budynków, w których system grzewczy oparty jest o tradycyjne piece na paliwo stałe stanowi wyraźne zagrożenie w postaci tzw. niskiej emisji wynikającej ze spalania często niskoenergetycznego węgla oraz produktów szkodliwych (np. śmieci, plastiki itp.). Budynki opalane w ten sposób zlokalizowane są na analizowanym obszarze.

Mając na względzie informacje odnoszące się do:

a) struktury budynków wg ich wieku gdzie :

- ✓ budynki przed 1944 stanowią aż 44,4% całości zasobów,
- ✓ 1945-1960 - 5% zasobów
- ✓ 1961-1970 - 15,5% zasobów
- ✓ 1971-1978 - 11,7% zasobów

- ✓ 1979-1988 - 19,4% zasobów
- ✓ 1989-2000 - 4% zasobów.

b) stanu technicznego budynków, który oceniany jest jako:

- w 40% dobry,
- w 20% średni
- w 40% zły.

c) stopnia wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje i urządzenia, który wg ostatniego przeprowadzonego spisu powszechnego wynosił:

- ✓ sieć wodociągowa: 97,5%
- ✓ kanalizacja: 87,8%
- ✓ gaz sieciowy: 87,8%
- ✓ gaz z butli: 3,6%
- ✓ centralne ogrzewanie zbiorowe: 45,1%
- ✓ centralne ogrzewanie indywidualne: 24,3%
- ✓ łazienka: 86,5%
- ✓ ciepła woda: 85,3%

połączony w korelacji z faktem, iż cały wybrany do rewitalizacji obszar położony jest w strefie „B” ochrony konserwatorskiej pozwala na sformułowanie tezy, iż budynki zlokalizowane na analizowanym terenie zaliczają się do grupy budynków:

- ◆ najstarszych,
- ◆ w złym stanie technicznym,
- ◆ niskim stopniu wyposażenia znajdujących się w nim mieszkań w podstawowe instalacje i urządzenia.

Dodatkowym problemem budynków i zabudowy obszaru są braki w infrastrukturze technicznej (brak kanalizacji deszczowej oraz infrastruktury drogowej). Należy zauważyć iż w przedmiotowym obszarze brak jest terenów które, mogłyby stanowić miejsce wypoczynku i rekreacji.

3.1.2.2. Jakość powietrza.

Na wybranym do rewitalizacji obszarze występuje tzw. „niska emisja”, która pochodzi z lokalnych kotłowni oraz palenisk indywidualnych. W tym zakresie nie są stosowane żadne ograniczenia w emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Trudno również szczegółowo określić ich ilość i stopień szkodliwości (w zależności ile i co się spala). Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań, które ograniczą wprowadzenie zanieczyszczeń do atmosfery.

W zakresie emisji szkodliwych substancji do powietrza atmosferycznego poza produkcją energii cieplnej, na wybranym obszarze występuje jeszcze inne źródło zanieczyszczeń wpływające na jakość powietrza a mianowicie ruch drogowy wynikający z faktu bezpośredniego sąsiedztwa z drogą krajową nr 40 generującą znaczny ruch pojazdów.

W dobie rozwoju motoryzacji, obserwuje się zjawisko coraz większej ilości poruszających się po drogach miasta samochodów osobowych. Zwiększył się także transport drogowy w sferze działalności gospodarczej. Poruszające się po drogach miasta samochody emitują do powietrza coraz większe

ilości szkodliwych substancji pochodzących ze spalania paliw płynnych (benzyna, olej napędowy).

Tego typu szkodliwość dla środowiska nie jest monitorowana, nie można więc ocenić jej w liczbach wymiernych i ocenić stopień szkodliwości, aczkolwiek fakt położenia wybranego obszaru przy drodze krajowej przyczynia się – poprzez niską jakość powietrza - do degradacji analizowanego obszaru.

Obszar zdegradowany to obszar na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, czyli kumulację negatywnych zjawisk reprezentujących przede wszystkim sferę społeczną. W związku z powyższym poddano analizie wyodrębnione obszary miasta Prudnik, zostały one wskazane na podstawie wstępnie przeprowadzonych analiz. Tak przeprowadzone postępowanie badawcze pozwoliło stwierdzić, że wstępnie wytypowany obszar charakteryzuje się rzeczywistą koncentracją negatywnych zjawisk, spełnia kilka z analizowanych wskaźników a tym samym można je uznać za obszary zdegradowane.

3.2. Określenie obszaru rewitalizowanego.

Dla wyznaczenia zasięgu obszaru rewitalizacji kierowano się przesłankami wynikającymi z Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 roku poz. 1777) oraz zapisami z Wytycznych

Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 takimi jak:

- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk,
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego,
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Mając na względzie powyższe uwarunkowania formalno – prawne oraz przeprowadzoną w diagnozę czynników oraz zjawisk kryzysowych stwierdzić należy, iż :

- ✓ Wyznaczony do rewitalizacji obszar, którego granice zewnętrzne wyznaczają ulice: Armii Krajowej, Gimnazjalna, Mickiewicza, Szkolna, Młyńska zajmuje powierzchnię 8,83 ha (tj. 0,07 % powierzchni gminy) i zamieszkiwany jest przez 2 618 osób (tj. 9,82 % mieszkańców gminy) spełnia kryterium określone w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 r.
- ✓ Rewitalizacja przyczyni się do wyeliminowania problemów oddziałujących na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenną i środowiskową. Terenom zostaną przywrócone lub nadane nowe funkcje społeczne, gospodarcze, edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne. Wszystkie inwestycje w infrastrukturę społeczną i techniczną tworzą materialną bazę, stanowiącą potencjalny fundament dla rozwoju kapitału społecznego miasta, a w perspektywie długoterminowej mogą wyraźnie wesprzeć rozwój społeczno – ekonomiczny obszarów oraz wpłynąć na ich wzrost konkurencyjności.
- ✓ Głównymi celami społecznymi uzyskanymi dzięki procesowi rewitalizacji będzie odczuwalna poprawa jakości (warunków) życia mieszkańców, zmniejszanie napięć społecznych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez budowę nowej infrastruktury technicznej, uporządkowanie i przywrócenie estetyki otoczenia, nadanie

obszarom nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do ich rozwoju poprzez eliminację czynników prowadzących do wykluczenia społecznego.

- ✓ Na wybranym obszarze rewitalizacji nastąpi rozszerzenie i podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zapewnienie odpowiednich warunków lokalnych do organizacji fachowej opieki wychowawczej, pomocy w rozwiązywaniu problemów, działań terapeutycznych, a także umożliwienie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Zapewni to integrację społeczną przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju jak również promowania równości mężczyzn, kobiet i dzieci, wykluczając dyskryminacje.
- ✓ Rozwiązania przyjmowane do projektów uwzględnią będą efektywne wykorzystanie energii (np. energooszczędne oświetlenie, termomodernizacja obiektów).

Przyjęte założenia oraz procedura badawcza pozwoliła określić, że na obszarze poddanym analizie został wyznaczony w sposób prawidłowy obszar rewitalizacji.

Konsekwencją przeprowadzonej analizy jest Uchwała Nr XXVIII/504/2016 Rady Miejskiej w Prudniku z dnia 29 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Prudnika, którego granice zewnętrzne wyznaczają ulice: Armii Krajowej, Gimnazjalna, Mickiewicza, Szkolna, Młyńska (wraz z ulicą Traugutta znajdującą się wewnątrz obszaru).

4. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.

Wcześniej zamknięty, odgradzony od centrum miasta zwartą zabudową, zdegradowany kwartał został skomunikowany wewnętrznie i zewnętrznie.

Mieszkańcy nie czują się już odizolowani, otacza ich atrakcyjna przestrzeń, która stanowi efekt zachęty dla mieszkańców innych części miasta.

Zainicjowane programy społeczne skutecznie przeciwdziałają zjawisku wykluczenia społecznego, zwłaszcza wśród osób młodszych, które dotąd spędzały wolny czas przesiadując beczynnie wśród pustej, zdegradowanej przestrzeni.

Dzieci otrzymały atrakcyjną ofertę spędzania wolnego czasu a młodzież i seniorzy efektywnie pielęgnują międzypokoleniową komunikację w atrakcyjnie zagospodarowanych przestrzeniach publicznych.

Teren tętni życiem, mieszkańcy są zmotywowani do pracy i elastyczni na rynku pracy, wykreowana wysokiej jakości przestrzeń publiczna umożliwia podmiotom ekonomii społecznej prowadzenie aktywizacji społeczno-zawodowej, redukującej negatywne zjawiska społeczne.